

Begroting VWS 2023: LOC pleit voor meer samenhang

Geplaatst op 17 oktober 2022

Foto: cliëntenraadsleden in gesprek tijdens de Week van de Medezeggenschap

Dinsdag 18 oktober debatteerde de Tweede Kamer met de bewindspersonen van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) over de begroting van 2023. In de begroting staan veel plannen en maatregelen in de zorg. We missen daarin de samenhang. De uitdagingen waar onze samenleving voor staat zijn groot. De huidige manieren van organiseren bieden geen antwoorden meer voor de vraagstukken waar we voor staan. LOC Waardevolle zorg riep de Tweede Kamer en het kabinet op deze problemen door samenhangend beleid op te lossen. Zonder blauwdruk en samen met de mensen in de lokale samenleving.

Verslag begrotingsbehandeling

Actiz maakte een uitgebreid verslag van de begrotingsbehandeling, met relevante moties en amendementen die werden ingediend in dit bericht: [‘Verpleeghuisplekken dominant tijdens begrotingsbehandeling vws’](#)

Hart en ziel

In de ondersteuning aan cliëntenraden en binnen onze vernieuwingsbewegingen zien we dat heel veel mensen met hart en ziel in de zorg werken. Zij zijn met bevlogenheid bezig om de zorg te verbeteren. Maar de verhalen van mensen die zorg nodig hebben, hun naasten, medewerkers en andere betrokkenen blijven in de kern hetzelfde: Er is een algemeen gevoel dat wetten en systemen belangrijker zijn dan mensen en dit wordt eerder erger dan minder. Om tot een echte verandering te komen zullen we breder moeten nadenken wat voor maatschappij we willen zijn. We lichten een aantal onderwerpen die wij belangrijk vinden hieronder verder toe.

Mét mensen in de lokale samenleving

Het is hard nodig dat we met elkaar werken aan een samenleving waarin ieder mens telt en van waarde is. Waarin de lokale samenleving de basis vormt. Waar we nieuwe verbindingen tussen mensen tot stand brengen. Met publieke diensten die mensen ondersteunen, zodat ze hun leven kunnen leiden op een manier die bij hen past. Beleid dat gebaseerd is op vertrouwen in mensen. Het vraagt om een samenleving waarin mensen ruimte krijgen. Een samenleving die warm aanvoelt in plaats van koud, hard en zakelijk. Daarvoor zullen we moeten investeren in meer collectieve voorzieningen en bestaanszekerheid voor mensen. Ook zullen we af moeten van grote landelijke programma's die over de hoofden van mensen heen gaan. De lokale samenleving, de buurt of het dorp, met de inwoners zal centraal moeten komen te staan.

Nieuwbouw, verbouw en wonen

We hebben in Nederland een groot tekort aan (geschikte) woningen. Het kabinet wil meer zorgwoningen bouwen en vaker thuis wonen met zorg stimuleren. Wij pleiten ervoor per dorp of wijk te kijken wat de bewoners belangrijk vinden. Zodat er wijken en gebouwen ontstaan waar mensen graag willen wonen en kunnen blijven wonen. Ook als een gezin in de problemen komt, iemand psychische problemen ervaart of door leeftijd beperkingen ervaart.

Kinderen, jongeren, gezinnen

Het aantal gezinnen dat met jeugdzorg te maken heeft is de afgelopen decennia schrikbarend gegroeid. Veel gemeenten stellen budgetplafonds in om de kosten van de jeugdzorg te beperken. Ook sluiten zij andere voorzieningen om de jeugdzorg te kunnen betalen. Wij maken ons daar ernstige zorgen over. We kunnen het jeugdzorgstelsel hervormen, maar daarmee zijn we er niet. Het afgelopen jaar heeft LOC vele gesprekken gevoerd met mensen die in allerlei vormen betrokken zijn bij de jeugdzorg. Zoals kinderen, ouders, beleidsmakers en hulpverleners. Op basis van alle gevoerde gesprekken hebben we een analyse gemaakt wat er anders moet bij ondersteuning van kinderen, jongeren en ouders. Daar kwamen de volgende zes punten uit:

- Er is onvoldoende ruimte om kind te zijn.
- Afwijken mag niet.
- Beslissingen van hulpverlener gebeurt over hoofden van gezinnen heen.
- Weinig aandacht voor de toekomst van jongeren.
- Symptoombestrijding in plaats van oorzaken oplossen.
- Hulpverleners moeten protocollen en regels volgen.

We vragen de Tweede Kamer en het kabinet deze punten aan te pakken en breed in de samenleving uit te dragen. Te beginnen bij weer kind mogen zijn zonder meteen in een hulpverleningscircuit terecht te komen.

Verpleging, verzorging en thuiszorg

Er komt een nieuw kwaliteitskader voor verpleeghuiszorg en zorg thuis. We hechten eraan dat er één kader is voor wijkverpleging, verpleeghuiszorg thuis en verpleeghuiszorg in een woonvorm. De behoeften van

mensen om hun leven te leiden en om van betekenis voor anderen te zijn, dienen bij kwaliteit centraal te staan. Of iemand nu thuis woont of in een zorginstelling.

Inzicht in kwaliteit van zorg

In toenemende mate zijn we aan de hand van indicatoren, gestandaardiseerde vragenlijsten en benchmarks inzichtelijk gaan maken wat de kwaliteit van de zorg is. Inmiddels is duidelijk dat dit 'meten is weten' zijn doel voorbij geschoten is. Omdat je daarmee vaak niet inzichtelijk krijgt wat er werkelijk toe doet voor mensen. Ook is het vergelijkbaar maken van informatie weinig zinvol. Zorg is van een andere orde dan drie koelkasten die je naast elkaar zet om te vergelijken. Wij zouden daarom veel meer naar narratieve vormen van verantwoording willen. Waarbij de verhalen van mensen kleur en inhoud geven aan wat er werkelijk voor hen toe doet. Ook zouden we veel meer de samenleving willen laten toetsen of iets goed is of niet. Cliëntenraden willen en kunnen daar een belangrijke rol bij spelen.

Geestelijke gezondheidszorg

Wij vragen de Tweede Kamer en het kabinet om de geestelijke gezondheidszorg te benaderen vanuit wat mensen in hun leven willen bereiken en hen zo perspectief te bieden. In de kabinetsplannen staat beperking van de instroom in de geestelijke gezondheidszorg centraal. Uiteraard is het fijn als minder mensen psychische hulp nodig hebben, maar niet om grotendeels budgettaire redenen. We moeten uitgaan van wat individuen nodig hebben om hun leven te kunnen leiden. Daarbij kunnen we veel meer ervaringskennis gebruiken en minder van een vastgesteld lijstje met diagnoses en daarbij behorende behandelingen. Ook mensen die hulp ontvangen van de geestelijke gezondheidszorg kunnen van grote waarde zijn in de samenleving. Het is belangrijk dat we daarvoor de randvoorwaarden scheppen en mensen niet als een economische schadelast beschouwen.

Nieuwe vormen van zeggenschap en medezeggenschap

Zeggenschap en medezeggenschap van zorgverleners wordt groter. LOC juicht dat toe. Daarbij vinden wij het van groot belang dat de (mede)zeggenschap van zorgverleners samenhangt met de (mede)zeggenschap van cliënten en hun naasten. We willen mogelijkheden krijgen om te experimenteren met nieuwe vormen van (mede)zeggenschap voor cliënten, naasten en medewerkers: hoe kan de zorg maximaal aansluiten bij de behoeften van de lokale samenleving en de mensen die zorg nodig hebben in het bijzonder?

Leren en ontwikkelen in de wijk

Wij vragen de Tweede Kamer en het kabinet om onderwijs breder te benaderen vanuit leren en ontwikkelen voor iedereen. Onderwijs is nu een aparte sector binnen onze samenleving. Wij zouden veel meer toe willen naar een situatie waarin mensen met elkaar leren en ontwikkelen. Waarom vindt kennisoverdracht over dementie alleen plaats op scholen? Dat kan ook in de wijk, waarbij naast de huidige leerlingen ook andere geïnteresseerden deze kennis tot zich kunnen nemen. Bij diverse initiatieven in het land met werkplek-leren zien we dat het nieuwe mensen trekt, aantrekkelijker is en de uitval verkleint.

Beloning zorgverleners

Zorgverleners hebben hard en vaak te hard gewerkt om ondanks corona toch de zorg te blijven verlenen. Inmiddels zijn er veel mensen in de zorg uitgevallen doordat ze overspannen zijn geraakt of met long-covid te maken hebben. LOC vindt het van belang dat de mensen in de zorg een bedrag verdienen dat gelijk is aan andere publieke sectoren. En dat mensen die met een burn-out of long covid te maken hebben gekregen volledige compensatie krijgen. Waarbij de financiën voor deze maatregelen uit de rijksbegroting komen en niet ten koste gaan van het budget voor de zorg in zorgorganisaties.

Vernieuwingsbewegingen uitbouwen

LOC Waardevolle zorg wil graag samen met de aangesloten cliëntenraden en vernieuwingsbewegingen een actieve bijdrage leveren aan de vernieuwing van onze samenleving. Wij hebben al diverse initiatieven genomen om daaraan te werken. En bouwen dat graag verder uit. Voor meer informatie over de vernieuwingsbewegingen zie:

- [Radicale vernieuwing zorg](#)
- [Radicale vernieuwing jeugdzorg](#)
- [Radicale vernieuwing langdurige ggz](#)
- [Radicale vernieuwing zorgonderwijs](#)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Belangenbehartiging](#), [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Nieuwbouw, verbouw en sluiting](#), [Kwaliteit van de verpleeghuiszorg](#), [Kwaliteit wijkverpleging](#), [Kwaliteit jeugdzorg](#), [Begroting en jaarrekening](#), [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#)